

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS ATAŠĖ 2018 M. VEIKLOS ATASKAITA

Belgijos Karalystė, Saulius Šimanauskas

(šalis, kultūros atašė vardas ir pavardė)

2018-12-21

I. Pasiiekti rezultatai įgyvendinant pagrindines metų veiklos užduotis; naujos iniciatyvos ir siūlymai dėl Lietuvos kultūros ir kūrybinių sektorių pristatymo paskyrimo valstybėje:

Pagrindinė tarnybinė veikla buvo skirta atstovauti Lietuvos interesams ES institucijose, organizacijose svarstant kultūros, audiovizualinės žiniasklaidos bei autorių teisių politikos klausimus, ES lygmeniu pristatyti ir atstovauti Lietuvos pozicijoms, susijusioms su ES kultūros, audiovizualinio sektoriaus ir autorių teisių teisine baze, taip pat koordinuoti kultūros projektų įgyvendinimą.

2018 m. įvyko daugiau nei 60 susitikimų su ES valstybių narių atstovais, ES institucijų pareigūnais, visuomeninių organizacijų ar asociacijų atstovais, kuruojančiais kultūros, audiovizualinius arba autorių teisių politikos klausimus. Juose buvo aptarti Lietuvai aktualūs klausimai, sprendimos problemos, bendradarbiavimo perspektyvos.

2018 m. teko dalyvauti daugiau nei 80 ES Tarybos, Europos Komisijos ekspertų ir diplomatinio lygmens posėdžių, Lietuvos pozicijos buvo pristatytos ne mažiau 50 kartų. Taip pat vyko pasirengimas 2018 m. gegužės 23 d. ir lapkričio 27 d. ES kultūros ir audiovizualinių reikalų ministrų tarybos posėdžiams Briuselyje, kuriuose dalyvavo LR kultūros ministrė Liana Ruokytė- Jonsson.

2018 m. I pusmetyje *Bulgarijos* pirmininkavimo laikotarpiu kultūros politikos srityje dėmesys buvo skiriamas ekspertų lygmens diskusijoms kaip parengti *ES strateginį požiūrį į tarptautinius kultūros ryšius*, parengta ir Bendrųjų reikalų taryboje priimta ataskaita apie 1 metų *Pirmininkaujančios valstybės narės draugų grupės* diskusijų rezultatus, kuriuose akcentuojama kultūros paveldo apsaugos ir skatinimo, judumo ir tiesioginių ryšių tarp žmonių, taip pat vystomojo bendradarbiavimo svarba plėtojant ES tarptautinius kultūros ryšius. Kultūros reikalų darbo grupėje buvo parengtos ir 2018 m. gegužės 23 d. Kultūros ministrų taryboje priimtos *Tarybos išvados dėl poreikio kultūros paveldui suteikti svarbią vietą visų sričių ES politikoje*. Šiose išvadose siūloma pripažinti kultūros paveldo vaidmenį atitinkamose bendrai ES finansuojamose nacionalinėse sektorių programose siekiant išsaugoti kultūros paveldo vertingumą ir svarbą vietos žmonėms ir būsimoms kartoms ir visapusiškai išnaudoti paveldo, kaip ekonominio vystymosi, socialinės sanglaudos ir kultūrinės tapatybės šaltinio, galimybes, suformuluoti bendrą kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo viziją. Ministrų taryboje taip pat vyko *politinė diskusija apie kultūros indėlio į Europos Sąjungą po 2020 metų ilgalaike viziją*. Kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson pabrėžė „Kūrybiškos Europos“ programos svarbą kultūros sektoriui ir poreikį užtikrinti šio programos tęstinumą ir skirti pakankamą biudžetą, nes lėšos pasiekiančios kultūros sektorių vis dar minimalios, o tai reiškia, kad mūsų dar laukia didelis darbas stiprinant supratimą apie tvaresnę ir atsparesnę Europos Sąjungą per kultūrą. Ministrė taip pat atkreipė dėmesį į poreikį stiprinti menininkų ir kūrinių mobilumo programas, kurios stiprintų Europinę dimensiją, daugiau dėmesio skirti kultūros produkcijai ir koprodukcijai ir jos judumui tarp ES šalių. Liana Ruokytė-Jonsson ES kultūros ministrams pasiūlė, kad reaguojant į populizmo bei radikalizmo

plitimą, būsimosiose ES programose turėtų būti numatytos pilietiškumo ugdymo bei demokratijos stiprinimo per kultūrą gairės, o šioms tikslams pasiekti vėlgi svarbu skatinti ES piliečių judumą, kuris yra geriausia priemonė pažinimui didinti. Ministrė akcentavo „Erasmus kultūrai“ idėją, kuri suteiktų daugiau judumo, mokymosi, stažuočių ir panašių galimybių jaunesiems Europos kūrėjams ir kultūros operatoriams, skatintų kurti ir stiprinti jaunųjų profesionalų ir ateities kultūros lyderių europinį tinklą. Ministrė taip pat pabrėžė poreikį investuoti ne tik į kultūros infrastruktūrą ar kultūros paveldo objektus, bet ir į infrastruktūros įveiklinimą bei paveldo aktualizavimą ir edukaciją. Į kultūros ministrų darbotvarkę Lietuvos ir Liuksemburgo prašymu buvo įtrauktas papildomas klausimas dėl 2022-ųjų metų Europos kultūros sostinių – Kauno bei Ešo prie Alzeto programų pristatymo. Kultūros ministrė ir vienas iš kultūros sostinės kuratorių Rytis Zemkauskas pristatė Kauną kaip unikalų miestą Europoje, kuris 20 a. tarpukario laikotarpiu kaip laikinoji Lietuvos sostinė per 20 metų transformavosi į modernų Europos miestą ir kurio transformacijų poveikis jaučiamas iki šiol praėjus 100 metų bei akcentavo, kad kultūros sostinė yra projektas, kurio mes mokomės visi kartu ir kad šis projektas skirtas ne tik Kaunui ir Kauno rajonui, bet ir visai Lietuvai bei galintis pasiūlyti naujus veikimo modelius Europos Sąjungai.

2018 m. II pusmetyje Austrijos pirmininkavimo laikotarpiu kultūros politikos srityje buvo toliau tęsiamos diskusijos dėl ES strateginio požiūrio į tarptautinius kultūros ryšius, tačiau Austrija pasiūlė atsakyti *Pirmininkaujančios valstybės narės draugų grupės formato* ir diskusijas pratęsė ES Tarybos Kultūros reikalų komitete. Dėl laiko stokos nepavyko visiškai apsvarstyti pirmininkaujančios Austrijos pasiūlyto dokumento - *Tarybos išvadų dėl tolesnio ES strateginio požiūrio į tarptautinius kultūros ryšius ir veiksmų plano šiame kontekste rengimo*, kurio svarstymas bus pratęstas 2019 m. I pusmetyje pirmininkaujant Rumunijai. Didžiausias dėmesys II pusmetyje buvo skiriamas naujo laikotarpio *2021-2027 m. „Kūrybiškos Europos“ programos* pasiūlymo svarstymui. Diskusijoms taip pat pritrūko laiko, kad lapkričio 27 d. ES kultūros ir audiovizualinių reikalų ministrų taryboje būtų patvirtintas dalinis bendras požiūris, todėl Taryboje ministrams buvo tik pristatyta *pažangos ataskaita*. Tačiau po dar kelių susitikimų Kultūros reikalų komitete pavyko pasiekti kompromisinį tekstą dėl *dalinio bendro požiūrio*, kurį patvirtino Coreper ir taip suteikė galimybę 2019 m. I pusmetyje pirmininkaujant Rumunijai pradėti tarpinstitucines derybas su Europos Parlamentu dėl galutinio programos teksto patvirtinimo. Naujame laikotarpyje numatoma tęsti pasiteisinusią programą be esminių struktūrinių pokyčių. Naujos kartos programoje išlaikomas programos autonomiškumas bei siūlomas 27% padidintas biudžetas (1,85 mlrd. Eur) palyginti su dabartine programa (1,46 mlrd. Eur), siekiama geresnių konkurencijos sąlygų projektams iš mažo pajėgumo šalių, lygių galimybių visiems kultūros ir kūrybos sektoriams. Vienas iš didžiausių nesutarimų, kurį pavyko įveikti, buvo Europos Komisijos pasiūlymas įtraukti dvi organizacijas (Europos Sąjungos jaunimo orkestrą ir Europos kino akademiją) į programos tekstą, taip suteikiant stabilias finansavimo garantijas šioms organizacijoms neorganizuojant atviro konkurso. Daugeliui valstybių narių prieštaraujant (tarp jų ir Lietuvai) dėl tokio privilegijuoto šių organizacijų išskyrimo, nors ir suprantant, kad jos sukauptų unikalią patirtį savo atitinkamose srityse, buvo rastas kompromisas konkrečiai neminėti šių organizacijų programos tekste, tačiau įtraukiant jų atliktinas veiklas į Kultūros ir MEDIA paprogramių remtiną veiklą, kurioms bus organizuojami atviri kvietimai teikti paraiškas. Dar vienas dokumentas taip pat susilaukė didžiulio dėmesio - Tarybos išvados dėl 2019–2022 m. darbo plano kultūros srityje, kuris buvo parengtas Kultūros reikalų komitete ir priimtas lapkričio 27 d. ES kultūros ir audiovizualinių reikalų ministrų taryboje. Šis darbo planas – tai strateginis kultūros srities 4 metų planavimo dokumentas, kuriame valstybės narės ir Komisija susitarė 2019-2022 metais ir toliau savanoriškai veikti atviro koordinavimo principu kultūros srityje ES lygiu. Darbo plane išskirtos 5 pagrindinės prioritetinės sritys: A) Darnumas kultūros paveldo srityje; B) Sanglauda ir gerovė; C) Menininkus, kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojus ir europinį turinį globojanti ekosistema; D) Lyčių lygybė; E) Tarptautiniai kultūriniai ryšiai.

Taip pat išskirti 2 horizontalieji klausimai: 1) Skaitmeninimas ir 2) Kultūros statistiniai duomenys. Darbo plane numatoma naujovė - darbo plano lankstumas, todėl plano įgyvendinimo eigoje esant poreikiui bus galimybė keisti darbo plane numatytas priemones.

2018 m. I pusmetyje *Audiovizualinės politikos srityje* tęsėsi intensyvios tarpinstitucinės ES Tarybos, Europos Parlamento ir Europos Komisijos derybos (trilogai) derinant galutinį *Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos* tekstą. Derybose iš esmės pavyko susitarti dėl visų svarbiausių direktyvos straipsnių: 2 (Jurisdikcija), 3 (Audiovizualinių paslaugų ribojimo procedūra), 4 (Jurisdikcijos taisyklių apėjimo procedūra), 4a (Savireguliuavimo ir bendro reguliuavimo elgesio kodeksai), 4a(2) (ES elgesio kodeksai), 5 (Žiniasklaidos priemonių savininkų skaidrumas), 6 (Žmogaus orumas), 6 (aa) ir (b) (Turinio draudimo pagrindai), 6a/12 (Nepilnamečių apsauga), 7 (Geresnė prieiga neįgaliesiems), 7b (Audiovizualinio signalo integralumas), 13 (Europos kūrinių skatinimas), 28 (vaizdo medžiagos dalijimosi platformos), 30 (Nacionalinių reguliuavimo institucijų nepriklausomumas), 30a (Europos Audiovizualinės žiniasklaidos reguliuotojų darbo grupė ERGA), 30-a (Nacionalinių reguliuavimo institucijų bendradarbiavimas). Lietuvai pavyko apginti svarbiausias nuostatas 3 straipsnyje dėl audiovizualinių paslaugų ribojimo procedūros ir išlaikyti visuomenės saugumo principo ir skubos procedūros taikymą. Galutinį politinį susitarimą dėl direktyvos teksto pavyko pasiekti II pusmetyje. Naujoji Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva Nr. 2018/1808/ES priimta 2018 m. lapkričio 14 d. ir *įsigaliojo 2018 m. gruodžio 18 d.* Šią direktyvą į nacionalinę teisę Lietuva turės perkelti per 18 mėn., vėliausiai iki 2020 m. rugsėjo 19 d.

2018 m. II pusmetyje *Audiovizualinės politikos srityje* buvo intensyviai rengiamos *Tarybos išvados dėl Europoje kuriamo turinio stiprinimo skaitmeninėje ekonomikoje*, kurios priimtos lapkričio 27 d. ES kultūros ir audiovizualinių reikalų ministrų taryboje. Šiame dokumente siūloma įvertinti skaitmeninių ir interneto technologijų bei pasaulio interneto platformų poveikį turinio kūrimo ir platinimo sektoriams bei numatomos prioritetinės Europos politinės darbotvarkės sritys, kuriose valstybės narės ir Komisija raginamos imtis veiksmų: A) Įvairovės, matomumo ir inovacijų skatinimas; B) Vienodų konkurencijos sąlygų sudarymas; C) Pasitikėjimo informacija ir šaltiniais stiprinimas; D) Įgūdžių ir kompetencijų ugdymas. 2018 m. lapkričio 27 d. ES kultūros ir audiovizualinių reikalų ministrų taryboje pagrindinė *politinė diskusija* vyko apie *kovą su internetinės dezinformacijos plitimu ir su tuo susijusiais iššūkiais žiniasklaidos ekosistemai*. Ministrai diskutavo kokios ES lygmens priemonės būtų veiksmingiausios kovos su dezinformacija kontekste bei dalinosi informacija apie savo šalyse pradėtas įgyvendinti arba planuojamas iniciatyvas, skirtas šiam klausimu spręsti nacionaliniu lygmeniu. Taryboje dalyvavusi kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson savo pasisakyme atkreipė dėmesį, kad Lietuva lapkričio 8 d. kartu su kitomis valstybėmis narėmis pateikė pasiūlymus dėl bendro veiksmų plano dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant kovoti su prieš ES nukreipta trečiųjų šalių dezinformacija. Dar kartą pakartojo Lietuvos poziciją, kad, siekiant kovoti su prieš ES nukreipta trečiųjų šalių dezinformacija, reikėtų neventi įvardyti pagrindinio dezinformacijos šaltinio – Rusijos. Ministrė akcentavo, kad dėl dezinformacijos intensyvumo šalys turi vienyti savo pajėgas ir veikti koordinuotai, strateginės komunikacijos klausimas turi būti įtrauktas į strateginę ES darbotvarkę. Kalbėdama apie Lietuvos gerą patirtį siekiant užtikrinti didesnę žiniasklaidos įvairovę, nepriklausomumą, patikimumą ir atsparumą informacinėms grėsmėms, Liana Ruokytė-Jonsson paminėjo Kultūros ministerijos valdymo srityje sukurtą informacinių grėsmių valdymo ir strateginės komunikacijos sistemą. Taip pat pasidalijo informacija apie įgyvendinamą pirmąją ES (ir, greičiausiai, pasaulyje) iniciatyvą „Demaskuok.lt“ (Debunk.eu), taip pat apie Lietuvos interneto žiniasklaidos priemonių „15 min“ projektą „Patikrinta 15min“, kuris buvo pripažintas tikruoju Tarptautinio faktų tikrinimo tinklo IFCN nariu ir prisijungė prie kitų aukščiausius faktų tikrinimo standartus atitinkančių 60 pasaulinių žiniasklaidos priemonių. Ministrė pakvietė kitas valstybes nars pasinaudoti gerąja Lietuvos patirtimi kovojant su dezinformacija bei netikrų naujienų sklaida.

2018 m. *Autorių teisių politikos srityje* tęsėsi intensyvioji tarpinstitucinė ES Tarybos, Europos Parlamento ir Europos Komisijos derybos (trilogai) dėl *Autorių teisių direktyvos bendrojoje skaitmeninėje rinkoje*. Šia direktyva siekiama numatyti teisinių priemonių, skirtas pritaikyti skaitmeninei tarpvalstybinei aplinkai šiuo metu autorių turtinių teisių apsaugai taikomas išimtis ir apribojimus. Derybose iš esmės pavyko pasiekti susitarimus dėl daugelio direktyvos nuostatų, tačiau vis dar neišspręsti du svarbiausi klausimai: 11 straipsnis dėl Spaudos leidėjų teisės taikymo apimties ir 13 straipsnis dėl tam tikrų internetinių paslaugų teikėjų (platformų) būdų naudoti saugomą turinį. Derybos dėl *Autorių teisių direktyvos* bus tęsiamos ir 2019 m. I pusmetyje pirmininkaujant Rumunijai. Taip pat vyko analogiškos intensyvioji tarpinstitucinė derybos dėl *Transliuojančiųjų organizacijų internetu transliuojamoms programoms bei retransliuojamoms televizijos ir radijo programoms reglamento*, kurio teisinė forma galutiniam derybų etape pakeista į direktyvą, taip siekiant valstybėms narėms suteikti daugiau lankstumo perkeliant šį teisinį instrumentą į nacionalinę teisę. Gruodžio mėn. pagaliau pavyko pasiekti politinį susitarimą dėl šio dokumento, tačiau galutinis techninis tekstas bus baigiamas derinti 2019 m. pradžioje. Šiuo teisiniu instrumentu siekiama paskatinti tarpvalstybinio ES mastu teikti transliavimo paslaugas papildančias internetines paslaugas ir sudaryti palankesnes sąlygas skaitmeninei kitų valstybių narių televizijos ir radijo programų retransliacijai uždaraisiais tinklais. Pašalinant su teisių įsigijimu susijusius sunkumus, šia direktyva sudaromos sąlygos transliuotojams ir retransliavimo paslaugų teikėjams visoje ES suteikti platesnę prieigą prie televizijos ir radijo programų.

2018 m. suorganizuoti 3 Kultūros ministerijos vadovybės vizitai į Briuselį. 2018 m. gegužės 23 d. ir lapkričio 27 d. LR kultūros ministrė Liana Ruokytė – Jonsson dalyvavo ES kultūros ir audiovizualinių reikalų ministrų tarybose. 2018 m. balandžio 8-10 d. LR kultūros viceministras Gytis Andrulionis, kartu su kitų LR ministerijų viceministrais, atsakingais už ES klausimų koordinavimą, dalyvavo išvažiuojamajame Vyriausybės Europos Sąjungos komisijos posėdyje Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Europos Sąjungoje, susitiko su ES institucijų atstovais ir aptarė ES aktualijas. Prisidėta prie 2018 m. lapkričio 21 d. LR Seimo Kultūros reikalų komiteto delegacijos vizito ES institucijose Briuselyje organizavimo, Seimo nariams išsamiai pristatyti ES institucijose svarstomi klausimai kultūros, audiovizualinės ir autorių teisių politikos srityse.

II. Kultūros atašė iniciatyva arba/ir su kultūros atašė pagalba įgyvendintos veiklos:

Veiklos sritis (koncertas, paroda, vizitas, archyvo pervežimas ir pan.), pavadinimas, atsakingi vykdytojai (Lietuvos ir paskyrimo valstybės įstaigos, įmonės, kultūros atašė), kultūros atašė indėlis į projektą	Veiklos įgyvendinimo vieta ir data	Į veiklą įtraukti kultūros ir kūrybinių sektorių profesionalai	Veiklos reikšmė, pasiekti rezultatai (atsakingų vykdytojų statusas ir bendradarbiavimo kokybė, tikslinės auditorijos grupės, žiniasklaidos vertinimai, rezultatų tvarumas, įvykę aukšto lygio susitikimai ir pan.)	Auditorijos dydis (lankytojų skaičius)	Svarbiausi anonsai ir atsiliepimai žiniasklaidoje, nuorodos tinklapiuose arba reikšmingų publikacijų kopijos el. formatu

1. Diskusijų projektas „Svajojančių tautų ekskursijos“. <u>Bendraorganizatorius:</u> Kultūros atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES	Europos istorijos namai, Briuselis, 2018 m. vasario 3 d.	Filosofas, politikas Arūnas Gelūnas	Europos istorijos namuose Briuselyje filosofas, politikas Arūnas Gelūnas dalyvavo projekte „Svajojančių tautų ekskursijos“ (Day Dreaming Nations Tours) ir tapo gidu gausiam Europos istorijos namų lankytojų būriui. Arūnas Gelūnas supažindino lankytojus su Europos istorijos namų ekspozicija, pateikė savo įžvalgas ir vertinimą apie ekspozicijoje pristatomus svarbiausius Europos politinių ir socialinių transformacijų etapus ir jų reikšmę šiandienai žvelgiant iš Lietuvos perspektyvos. Renginys Europos istorijos namuose tapo įžanga į vasario 4 d. BOZAR renginį. Europos istorijos namuose, kuriuos inicijavo Europos Parlamentas, pristatomoje ekspozicijoje nesiekama pateikti atskirų Europos valstybių nacionalinių istorijų, o koncentruojamasi į bendrą Europos atmintį, įvairias patirtis ir interpretacijas, kontrastus ir prieštaravimus, kad Europos istorija ne vienalytė, ne homogeniška, o labai sudėtinga ir įvairiapusė, labiau kritiška nei teigiama, ekspozicija siekiama pademonstruoti, kad Europos praeitis sudarė prielaidas susikurti Europos Bendrijai.	40	https://historia-europa.ep.eu/en/focus/afternoon-daydreaming-house-european-history https://historia-europa.ep.eu/en/agenda/daydreaming-nations-tours

2. Konferencija – dienos diskusijų maratonas „Atsimenant 1918-uosius Europoje po 1989-ųjų“. <u>Bendraorganizatorius:</u> Kultūros atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES http://lrkm.lrv.lt/lt/naujienos/simtmečio-renginiai-briuselyje-prasidejo-diskusijomis-su-kristina-sabaliauskaite-ir-arunu-gelunu	Vizualiųjų menų centras BOZAR, Briuselis, 2018 m. vasario 4 d.	Rašytoja, dailės istorikė Kristina Sabaliauskaitė, filosofas, politikas Arūnas Gelūnas, diskusijos moderatorius prancūzų rašytojas ir akademikas bei Baltijos valstybių žinovas Yves Plasseraud	Kristina Sabaliauskaitė ir Arūnas Gelūnas drauge su Suomijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Vengrijos, Austrijos, Čekijos, Rumunijos valstybių, 2018 metais mininčių šimtmečio jubiliejus, istorikais, žurnalistais, rašytojais, menininkais, režisieriais, politikais dalyvavo Briuselio vizualiųjų menų centro BOZAR su šiomis valstybėmis organizuotoje diskusijoje „Svajojančios tautos. 20 balsų iš Centrinės ir Rytų Europos. Apmąstymai apie laikotarpį po 1918-ųjų“. Renginio pranešėjai tarpusavyje ir su gausiai susirinkusia daugiataute Briuselio auditorija diskutavo apie Europos valstybių XX a. tarpukario epochos patirtis ir skirtingus šios epochos vertinimo naratyvus žvelgiant iš 100 metų perspektyvos nacionalinės ir Europos istorijos kontekste, siekė atsakyti į klausimą kodėl prieš 100 metų vykę procesai yra aktualūs šiandienos Europoje, ką 1918 metai reiškia šiandienos jaunimui, kaip Europa pasikeitė po 1989 metų komunizmo žlugimo, kaip šioje atminimo įamžinimo procese išterpia valstybių nepriklausomybių šimtmečių minėjimai, kokį vaidmenį Europos istorija vaidina kuriant XXI a. Europos viziją. Lietuvos pranešėjai diskutavo pirmojoje renginio dalyje, skirtoje Suomijai, Estijai, Latvijai ir Lietuvai, diskusiją moderavo žinomas prancūzų rašytojas ir akademikas bei Baltijos valstybių žinovas Yves Plasseraud. Diskusija susilaukė aktyvaus auditorijos dėmesio. Kiekvienas pranešėjas diskusiją pradėjo įžanginiu pasisakymu, kuris suteikė toną tolesnei diskusijai. Arūno Gelūno pranešimas prasidėjo įžanginiu pasisakymu – „Šiuolaikinis žmogau, aš žaviuosi tavo kūrybiškumu - aš niekinu tavo žiaurumą, aš pavydžiu tavo gebėjimui haliucinuotis į utopijas – aš nekenčiu tavo arogancijos ir paniekos silpniesiems“. Kristina Sabaliauskaitė savo pranešimą pradėjo teiginiu – „Prieš šimtą metų gimė šalis su ribomis, kurias nubrėžė realpolitik, ne kultūra. Šiandien mes galime papasakoti istoriją - skausmingos išminties istoriją. Šiandien mes atverčiame naują supratimo puslapį“.	120	https://www.bozar.be/en/activities/137938-daydreaming-nations

3. Pianisto Luko Geniušo fortepijono rečitalis Briuselio F.Šopeno rečitalių ciklo renginyje. <u>Bendraorganizatorius:</u> Kultūros atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES. http://lrkm.lrv.lt/lt/naujienos/briuselyje-pianisto-luko-geniušo-koncertas-frederiko-sopeno-muzikos-festivalyje	Karališkoji konservatorija, Briuselis, 2018 m. balandžio 27 d.	Pianistas Lukas Geniušas	Briuselio Karališkojoje konservatorijoje viename iš Frederiko Šopeno fortepijono rečitalių ciklo renginių pianistas Lukas Geniušas atliko solo rečitalį, kuriame skambėjo Frederiko Šopeno septynios mazurkos, noktiurnas, du valsai ir sonata. Luko Geniušo virtuoziškas pasirodymas susilaukė didžiulio gausios tarptautinės Briuselio auditorijos dėmesio.	250	http://www.brusselschopindays.com/edition-2015/ https://www.facebook.com/pg/brusselschopinday/photos/?tab=album&album_id=596145307421069

4. Centrinės ir Rytų Europos valstybių nepriklausomybės šimtmečiui paminėti skirtas avangardinio šokio improvizacijų projektas „Per anksti per vėlu“. <u>Bendraorganizatorius:</u> Kultūros atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES. Šokio ir teatro parodos-performanso organizatoriai: Čekijos centras Briuselyje, Čekijos menų ir teatro institutas, BOZAR, Lenkijos institutas Briuselyje, Lenkijos Zbigniew Raszewski teatro institutas, Slovakijos teatro institutas, Vengrijos teatro muziejus ir institutas, Lietuvos kultūros institutas, Rumunijos kultūros institutas, Rumunijos nacionalinis šokio centras, Austrijos kultūros forumas. http://lrkm.lrv.lt/lt/naujienos/simtmecio-renginius-briuselyje-pratese-sokio-ir-teatro-performansai-su-agnija-seiko-ir-gintare-marija-scavinskaite	Vizualiųjų menų centras BOZAR, Briuselis, 2018 m. gegužės 26-27 d.	Choreografės ir šokėjos Agnija Šeiko ir Gintarė Marija Ščavinskaitė, teatrologė, scenos menų kritikė Goda Dapšytė	Briuselio vizualiųjų menų centre BOZAR keturiuose pasikartojančiuose seansuose daugiakultūrei auditorijai pristatytas Centrinės ir Rytų Europos valstybių nepriklausomybės šimtmečio minėjimui skirtas šokio ir teatro tarpdisciplininis projektas, paroda-performansas „Per anksti per vėlu“ (angl. Too Soon Too Late). Šokio ir teatro dialogas tarp menininkų iš 8 Europos valstybių (Čekijos, Slovakijos, Vengrijos, Rumunijos, Lenkijos, Lietuvos, Austrijos ir Belgijos) siekė atsakyti į klausimus apie 1918 metų inspiruotų pokyčių laikotarpio palikimą dabarties Europai. Projekte „Per anksti per vėlu“ menininkai atspindi Europos istorijos laikmetį formavusius pokyčius, įvykusius per pastaruosius šimtą metų jų šalyse, naujojoje Europoje ar visuomenėje apskritai. Tarpukario avangardas ir jo paveldas, trijų kartų gyvenimas ir darbas, moterų lygybės ir nacionalinio identiteto paieška, atotrūkis tarp skurdo ir gerovės arba tarp Rytų ir Vakarų, utopijos, svajonės ir baimės, ką šiandien reiškia prieš šimtmetį kilusios avangardizmo idėjos, kokį vaidmenį mėne šiandien vaidina istorinė atmintis – visos šios temos buvo integruotos į šokio ir teatro parodą-performansą, kuris yra įvairių šio projekto komandos narių iš visos Europos konsensuso sėkmingos paieškos rezultatas. Projektą sudarė 8 skirtingi performansai, kuriuose menininkai kūrybiniame šokio dialoge dalinosi savo požiūriais ir perspektyvomis demonstruodami unikalias šokio formas ir menines improvizacijas, lydimas garso ir vaizdo instaliacijų. Viename iš performansų, pavadintu „Poslinkis“ (angl. Shift) kartu su Čekijos menininke dalyvavo Agnija Šeiko ir Gintarė Marija Ščavinskaitė. Šis performansas buvo skirtas įkūnyti judesį, objektą, kūną, mąstymo būdą pokytį, istorijos vertinimą iš įvairių požiūrio perspektyvų, žiūrėjimą į žmones kaip į subjektus ir objektus. Šis projektas suteikė unikalią galimybę tarptautiniam menininkų iš Centrinės ir Rytų Europos bendradarbiavimui ir ateities projektų kūrimui. Agnija Šeiko projektą pristatančiame vaizdo įrašė pabrėžė, kad per šokį ir teatrą bei avangardą mes siekiame sąsajų tarp dabarties ir praeities, mes komunikuojame vienas su kitu, mes komunikuojame Briuselyje, kalbomis, kurias žinome geriausiai – šokio ir teatro kalbomis. Lietuvos menininkės dalyvaus tęstiniuose parodos-performanso projektuose birželio mėn. Budapešte, Vengrijos teatro muziejuje ir spalio mėn. Prahoje, Čekijos menų ir teatro institute. Rugsėjo mėn. performanso „Poslinkis“ atlikimas planuojamas Lietuvoje. Menininkų	250	www.bozar.be/en/activities/141505-too-soon-too-late www.youtube.com/watch?time_continue=120&v=1k9Hnv2-vLY www.performczech.cz/en/performances/1626-shift www.performczech.cz/selections/too-soon-too-late.pdf

5. Šiuolaikinio meno kuratoriaus Valentino Klimašausko dalyvavimas Europos šiuolaikinio meno parodoje „Kažkur tarpusavyje“. <u>Bendraorganizatorius:</u> Kultūros atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES.	Vizualiųjų menų centras BOZAR, Briuselis, 2018 m. birželio 18-21 d.	Šiuolaikinio meno kuratorius Valentinas Klimašauskas	Briuselio meno galerija Komplot ir šios galerijos Kuratorystės mokykla, bei Briuselio Vizualiųjų menų centras BOZAR surengė Europos šiuolaikinio meno parodą „Kažkur tarpusavyje“ (angl. Somewhere in between), kurioje dalyvavo menininkai, kuratoriai ir meno galerijos iš 11 Europos miestų. Šiuolaikinio meno kuratorius Valentinas Klimašauskas kuravo dalį „Archipelago“ parodos, kurioje pristatė savo požiūrį į šiuolaikinio meno eksponavimo praktikas, atskleidė menininko ir kuratoriaus santykį pristatant šiuolaikinį meną, meno santykį su fizine ir socialine aplinka. Parodos metu vyko performansai, kūrybinės dirbtuvės, menininkų rezidencijos, paskaitos ir šviečiamieji projektai. Ši paroda tapo tęstiniu Valentino Klimašausko bendradarbiavimo su Komplot galerija rezultatu ir paskatino užmegzti naujus bendradarbiavimo kontaktus su Bozar centru ir menininkais iš įvairių Europos šalių.	140	https://www.bozar.be/en/activities/126703-somewhere-in-between

6. Konferencija „Atsimenant 1918-uosius: naujų valstybių ir miestų kūrimas: balansuojant tarp nacionalinių mitų ir tarptautinių standartų“ ir paroda apie Kauno tarpukario modernizmo architektūrą „Optimizmo architektūra: Kauno fenomenas, 1918–1940 m.“ Briuselyje. <u>Bendraorganizatorius:</u> Kultūros atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES. https://lrm.lrv.lt/lt/naujienos/briuselyje-atidaryta-kauno-tarpukario-modernizmo-architekturos-paroda https://www.unesco.lt/leidyba/renginiai/optimizmo-architektura-kauno-fenomenas-1918-1940	Vizualiųjų menų centras BOZAR, Briuselis, 2018 m. lapkričio 15-17 d. Parodos trukmė: 2018 m. lapkričio 15 - gruodžio 10 d.	Architektūros istorikė Marija Drėmaitė Architektas Matas Šiupšinskas	Lapkričio 16-17 d. BOZAR centre vyko architektūros istorikų konferencija „Atsimenant 1918-uosius: naujų valstybių ir miestų kūrimas: balansuojant tarp nacionalinių mitų ir tarptautinių standartų“, kurioje dalyvavo Lietuvos modernizmo architektūros istorikė Marija Drėmaitė ir skaitė pranešimą „Optimizmo architektūra: Kauno fenomenas, 1918–1940 m. Lapkričio 15 d. BOZAR centre įvyko Kauno modernizmo kilnojamosios parodos apie Kauno tarpukario architektūrą „Optimizmo architektūra: Kauno fenomenas, 1918–1940 m.“ oficialus pristatymas. Nuo lapkričio 14 d. Kauno modernizmo parodos instaliavimo darbus kartu su BOZAR centro technikai atliko parodos architektas Matas Šiupšinskas. Konferencija ir paroda yra dalis 2018 metais BOZAR centre organizuojamo tarpdisciplininio projekto „Prisimenant 1918-uosius“, skirto paminėti Vidurio, Rytų ir Šiaurės Europos šalių nepriklausomybės 100-ėčių jubiliejus.	300	www.bozar.be/en/activities/148186-architecture-of-optimism www.bozar.be/en/activities/148253-building-new-states-and-cities www.lrt.lt/naujienos/kultura/26/234400/kauno-tarpukario-modernioji-architektura-pristatoma-briuselio-menu-centre www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013706563/panorama (parodos reportažas nuo 35:15 min.) www.diena.lt/naujienos/kaunas/menas-ir-pramogos/kauno-architekturos-paroda-tesia-kelione-po-pasauli-889047 www.15min.lt/kultura/naujiena/naujienos/kauno-architekturos-paroda-tesia-kelione-po-pasauli-1104-1059768 www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2018/11/26/news/jaunoji-architektura-verziasi-grazinti-kaunui-tarpukario-didybe-8344639/
VISO: veiklų skaičius 6		VISO: dalyvių skaičius 9		VISO: lankytojų skaičius 1100	VISO: pranešimų skaičius 15

III. Kultūros atašė sudaryta veiklos kontaktų suvestinė (pateikiama priede, 1 lapas).

IV. Pastabos ir siūlymai